

Filip Dvořák

Ve strži a jiné příběhy In a Ravine and Other Stories

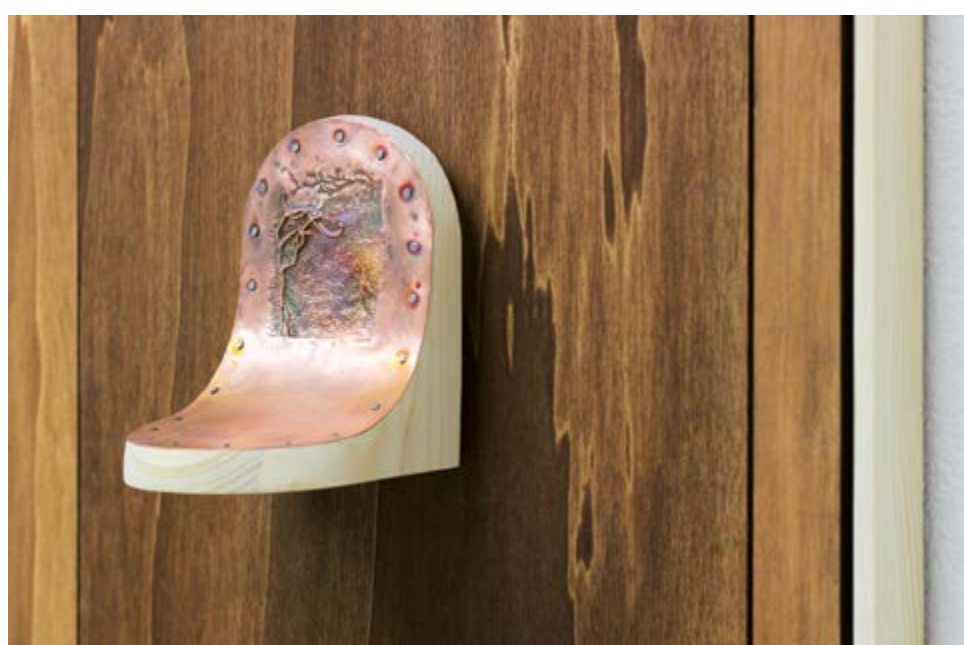
Galerie výtvarného umění v Chebu
20. 1.– 27. 3. 2022
Vernisáž ve středu 19. ledna v 17.00.

Bez názvu (ze série Strž) / Untitled (from the series Ravine), 2020, olej a akryl na plátně / oil and acrylic on canvas, 140 × 180 cm

From Hallways of our School, 2021, dřevo, měď, železo / wood, copper, iron 165 × 105 × 6 cm

From Headmaster's House (detail)

From Headmaster's House (ze série / from the series Ravine Culture), 2021, dřevo, měď, železo / wood, copper, iron, 124 × 64 × 18 cm

It is not entirely clear whether it is still possible today to relate to or return to the romantic fate of an artist who carries the emotional and meaningful load of the world. But it is clear that some of this responsibility and desire is in Filip Dvořák – an artist so very fond of tracing the aesthetic and semantic fragments of the past when the word “ornament” used to be a matter of course and painting the Moon and cloudy skies was not a shame. However, this relationship either sports a prescient melancholy or a sigh that senses something has gone wrong.

Filip Dvořák (b. 1990) is the winner of the Essl Award and the Critics' Award for Young Painting and the graduate from the painting studio at the Prague Academy of Arts, Architecture and Design, headed by Jiří Černický and Marek Meduna. Armed with his unceasing inventiveness, he has stepped into his middle age to continue narrating and constructing stories of art that bring us back to the essence of our existence. He explores art from multiple angles. One of his premises is his unwillingness to give up the possibility that art can positively affect our reality. At the same time, he has no illusions that this would happen in a spectacular spotlight. However, this does not prevent him from doing his best to make his art “work” on viewers, even if it was a single person. After all, his civic and spiritual activities have the same character. Filip lives and works in Hrádek nad Nisou, a town on the border of three states – outside the center of events. And yet he senses that his place is right there.

He thus lives where he is not far from the silent peace of forests, plateaus, purling streams, and overgrown ravines, where light and

shadow have their value, in a region where painters of not only classical Romanticism passed through. And it is also a place that is hurt and constantly wounded, suffering from uncured ulcers of historical and social untruth, whose part is a place of as enormous ecological injustice as is the nearby large coal mine. Much of it seeps into what Filip does.

We move with paintings and between paintings, in spatial works, which we might perhaps call reliefs. There are also joint works, for Filip sometimes cooperates with Martin Kolář on an exhibition *gesamtkunstwerk*. He belongs to the so-called Black Hole Generation but more or less escapes it; we could look for connecting points in his confidence in the visual message, often in paintings, and an inclination towards abstract surfaces. However, these face attacks from minute ornaments, often cut-outs or cut-throughs. Filip recycles Gothic and Baroque ornaments and their fragments, sometimes even signs, long forgotten, rejected by Modernism, and briefly revived by Postmodernism. He celebrates a certain continuity of human and artistic existence and is not afraid to admit it in his work. Emphasis is laid on small details. However small, they still fundamentally accentuate content and consistently contrast with the surface. However, the surface evokes Baroque and Informal painting, ornamental structure, or conceptual object. Perhaps Filip can be described as a conceptual artist. But he is full of visual ideas, enthusiasm for art, well-elaborated strategies, semantic appeals, and feelings that flood an attentive viewer.

Leccos z toho se vtěsňuje do toho, co Filip dělá.

Pohybujeme se s obrazy a mezi obrazy, v prostorových pracích, které bysme snad mohli nazvat reliéfy, objevují se oboustranné práce; Filip někdy spolupracuje na výstavním *gesamtkunstwerk* s Martinem Kolarovem. Už ve škole se dostal blízko k malířům tzv. Black Hole Generation, neformálního seskupení, nicméně k nim Filip nepatřil, a z jejich pojetí života a umění se vymyká; spojitě body bysme mohli hledat v důvěře ve vizuální sdělení, za často v obrazech, a v tíhnutí k abstraktním povrchům. Ty však jsou atakovány drobnými ornamenty, za často asamblážemi, či dokonce svébytnými objekty či minipanoramaty, nechybí ani výřezy či prořezy. Filip recykluje dávno zapomenuté, modernou odvrhnuté a postmodernou na chvíli vybuzené, ornamenty, fragmenty ornamentů, někdy i znaků, z gotiky a baroka. Ctí jistou kontinuitu lidské a umělecké existence, a nebojí se k tomu ve své tvorbě přiznat. Akcent na drobný detail, který má ovšem zásadní obsahový význam, bývá v souladném kontrastu s plochou; ta sama je však svým ztvárněním evokací na barokní malbu, na informální povrch, ornamentální strukturu či konceptuální objekt. Snad tedy lze mluvit o Filipovi jako o konceptuálním umělci, který je ovšem plný vizuálních nápadů, nadšení pro umění, promyšlených strategií, významových apelů a citu, který zaplavuje pozorného diváka.

Martin Dostál

Martin Dostál

Filip Dvořák
Strž

Rokle, rokline či strž je velmi úzké srázné údolí nebo výmol, jáma, propadlina, díra v zemi.

Díra, která nebyla a teď tam je.

Taková je i naše strž. Je tu chladno a kapradí.

Vysoko v dálce nahoře nad okraji strže, tam těsně pod oblohou s hvězdami, jsou vrcholky a větve stromů z kterých nám padá na hlavu jídlo.

Kdysi dávno jedno jídlo vyklíčilo vzrostlo a byl určen jeho strážce, strážce stromu. Tato role se dědí, strážce hlídá a náš strom během let sílí a roste uprostřed strže pořád výš a výš.

A my se pod ním rodíme a umíráme s písní o tom, že už možná příští jaro, možná že už příští rok, dosáhnou větve stromu tak blízko k hornímu okraji strže, že bude stačit jen jeden malý skok.

Bude stačit jednou skočit a vidět to na vlastní oči. Vidět svět a všechno v něm. Ne jen díru, ale širou zem.

A pak všichni, všichni odtud odejdem.

Ze všech stran, co jsou do kola obklopují nás skály, po kterých celý rok zurčí voda, takže jsou kluzké a nejde po nich šplhat ani s nejestřejšími drápy.

Avšak zkusili to někteří, pošetlci veveří.

Jiní se vydávali dolů hledat cestu tam kudy odtéká voda.

Živ vrátil se jen jediný a už nikdy nepromluvil.

Bývaly i pokusy nechat se chytit a vynést pryč velkým dravcem ty však všechny skončily v jeho útrobách.

Někteří z nás naopak úplně zapomněli, kým jsme byli. Nechtějí o tom ani slyšet. Šplhat je pro ně zbytečná obtíž. Nikam nechtějí a jsou tu doma. Říkají, že strž jim stačí. A jen blázen že hlavu svou vzhůru stále stáčí.

Od malička znají všichni z nás to vyprávění. Prý kdysi popadla se zem a naši předci s ní. Již nikdo neví, kdy to bylo, není už nikdo takový. A tak tu jsme a nemůžeme jinak, žijeme tady a tady jsme doma. Žijeme dlouho, žijeme šťastně. Žijeme ve strži a ta nás chrání.

Možná však už příští jaro, možná že už příští rok, dosáhnou větve tak blízko k hornímu okraji, že bude stačit jen jeden malý skok.

Bude stačit jednou skočit a vidět to na vlastní oči. Vidět svět a všechno v něm. Ne jen díru ale širou zem.

A pak všichni, všichni odtud odejdem.

Je pravda že dávno již usnul poslední, který viděl svět před strží, před tím než byla strž. A nikdo tak vlastně neví, co a jestli vůbec něco tam nahoře je.

Mezi námi mladými se už dlouho potichu rozmáhá přesvědčení a smíření, že tam nahoře stejně nic není a to jediné co na světě je, je strž.

Svět je strž a strž je světem.

Ale musí tam snad přece něco být. Musí. Musí být i něco víc.

Možná že už příští jaro, možná že už příští rok, dosáhnou větve tak blízko k hornímu okraji strže a pak bude stačit jen jeden malý skok.

Bude stačit jednou skočit a vidět to na vlastní oči. Vidět svět a všechno v něm. Ne jen díru ale širou zem...

Filip Dvořák
The Ravine

A gorge, chasm, or ravine is a very narrow and steep gully, rift or fissure in the ground.

A hole that never used to be there, and is now.

That's what our ravine is like. It's chilly down here, with ferns.

High up above the lip of the ravine, right there just below the starry sky are the tips and branches of trees from which food falls on our heads.

Once upon a time one such a food-giver sprouted and grew and was assigned a custodian, a tree guardian. The role is hereditary, the guardian keeps watch, and our tree grows stronger over the years, in the middle of the ravine, ever taller. Beneath it we are born and die, with a song on our lips about how as early as next spring, or maybe next year, the tree branches will get so close to the ravine's lip that it will take just one small leap.

Just one small leap, to see it with our own eyes. To see the world and everything around. Not just a hole, but far-and-wide outspread ground.

And then we, all of us, will get out of here.

All around us, from all sides are cliffs, down which water runs all year round, too slippery to be climbed with even the sharpest claws.

But some have tried, the squirrely fools.

Others have sought a way out downward, following where the water seeps away.

Only one ever came back alive, and never spoke of it again.

There were even those who tried to get caught and lifted out by a great bird of prey, but they ended up consumed.

Yet some of us have completely forgotten who we used to be. They don't even want to hear about it. Clambering up seems to them a needless aspiration. They don't want to go anywhere, they feel right at home here. They say the ravine is all they need to get by. And that only a mad fool turns his head to the sky.

The story is one we've all heard since our childhood days. How our ancestors sank here back then when the earth suddenly gave way. No one knows when it was, there are none still here from way back then. And so here we are, trapped here we live, are here at home. We live long, we live happily. We live in the ravine, which is our sanctuary.

Maybe as early as next spring, or maybe next year, the tree branches will get so close to the ravine's lip that it will take just one small leap.

Just one small leap, to see it with our own eyes. To see the world and everything around. Not just a hole, but far-and-wide outspread ground.

And then we, all of us, will get out of here.

It's true that the last one who saw the world before the ravine has long since passed on. And so no one really knows what if anything is up there.

We young ones have long been quietly reconciling with the belief that there is nothing up there anyway, and the ravine is all there is in the world.

The world is the ravine, and the ravine is the world.

But there must be something there. There has to be. There just has to be something more.

Maybe as early as next spring, or maybe next year, the tree branches will get so close to the ravine's lip that it will take just one small leap.

Just one small leap, to see it with our own eyes. To see the world and everything around. Not just a hole, but far-and-wide outspread ground...

Bez názvu (ze série Hora a mrak) / Untitled (from the series Mountain and Cloud), 2020, kombinovaná technika na plátně / mixed technique on canvas, 155 × 110 cm

Bez názvu (ze série Hora a mrak) / Untitled (from the series Mountain and Cloud), 2020, kombinovaná technika na plátně / mixed technique on canvas, 145 × 100 cm

Bez názvu / Untitled (ze série / from the series All Yesterday's Battles), 2021, olej a akryl na plátně / oil and acrylic on canvas

Filip Dvořák, Ve strži a jiné příběhy / In a Ravine and Other Stories

GAVU – Malá galerie / Small Gallery

20. 1.– 27. 3. 2022

Otevřeno / Opening hours: úterý – neděle 10.00–17.00 /

Tuesday–Sunday 10 a.m.–5 p.m.

Kurátor / Curated by Martin Dostál

Galerie výtvarného umění v Chebu
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16

www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR. V roce 2022 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Martin Dostál, grafika Kolář & Kútálek, foto Studio Flusser a František Svatoš, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 500 ks.

